

# MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-  
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken, Januarius 20 dik napján, 1815-dik esztendőben.

## *Chinai Birodalom.*

Ebben a' mind nagyságára, mind népességére nézve roppant Asia Birodalomban, a' mint a' Bombayi tudósítások után, a' Londoni Zsurnálok írják, a' Chinai lakosok az uralkodó Császár, és Császári udvar ellen Julius 22-dik napján, 1814-dik esztendőben partot ütöttek, nem csak, hanem, a' Császári palotát is meg támadták, azután 12 nappal, a' *Ho-Naz* tartománynak fő városára nagy számmal ütöttek, azt össze rontották, és minden abban lakott Császári hivatalbeli személyeket kegyetlenül meg öldöstek, és az egész kerületet elakar- ták pusztítani, 's elébb a' dühösködéstől meg nem szüntek, míg értékre nem esett, hogy a' Csász. hadi seregek ellenek marsi- roznak, akkor széllyel futottak, hanem ezen ő elszéledéseknek következesei előbbi dühöségeknél is irtóztatóbb lónn, mivel a' Chinai Birodalomnak fő és igen nagy 's népes városát *Pekinget* meg gyújtották, 's földig le égették — Minekelötte ezen szomorú történetnek valóságos okait elő ad- nánk, azoknak kedvekért, a' kik az Asiai geográfiában még idegenek lehetnek, ezen roppant birodalomnak minémüségét le raj- zolni kötelességünknek tartjuk.

*China, vagy Sina* az Asia legnagyobb 's legnépesebb Országok között való, napke- letre és délre, a' napkeleti Oceanus ten-

gerrel, napnyugotra a' Dalaj-Lajmai tarto- mányokkal (az az, a' Kalmukok, Munga- lok, és a' déli Tatar Ország népei fő Pap- joknak) tartományival, északra pedig nagy Tatar Országgal határos, mellyől az által a' híres és hosszú kőfal által választatik el, mellyet Chius Chinai Császár, a' Kri- stus születése előtt 215 esztendővel kezdett építeni, 's azt 15 esztendők alatt meg is építette. — Ez a' kőfal a' napkeleti Ocea- nus tengertől, Corea ország felé, nap- kelettől napnyugot felé a' Mungáloknak és a' Kokonori Tataroknak földökig, a' leg magasabb hegyeken, kösziklákon, és völ- gyeken 400 német mértföldre terjed ki, és egy kevés részét kivéven, melly a' föld- indulás által rontatott el, még most is régi állapotjában van, igen alkalmas a' düh- ösködő Tatarok ellen, szurke égetett tég- lákból és négy ssegetű kő darabokból épí- tetett, mellynek vastagsága nyoltz, magas- sága pedig 10 ölni.

A' Chinai Birodalomnak levegője nem mindenütt egy forma, hanem északi része hideg és komor, déli része pedig igen me- leg, és mind a' kettő gyakran föld indu- lást szül, azonban igen termékeny és áldott, és mivel számos vizi tsatornái vannak, mel- lyekből a' száraz föld meg nedvesítettik, minden esztendőben kétszer van aratás a' mezőségen és a' kertekben — Kivátképen nagyon bővölködik selyemmel, vassal, czi-

nel, rézzel, kényesóvel, porcellán földel, arannyal, ezüstel, magnes kővel, gyöngyvel, 's több e' félekkel — Egy talpallatni föld sem találtatik azon birodalomban mellyen emberek le laknának, és nem mivelnének és mivel annak népessége 200 milliom emberre tétetik — a' folyóvizeken mindenütt szép bidakat, és alkalmas vendégfogadokat lehet találni, a' kik igen okosak, emberségesek, szorgalmatofak, a' tudományokat, mesterségeket, kiváltkepen a' mathesist nagyon szeretik és gyakorolják, sőt némellyeknek állatások szerént, a' betű öntést, és a' könyvnyomtató mesterséget is a' Chinabéliek találtak fel.

Az egész Birodalom 16 tartományokra osztatik fel, (mellyeknek fő városa Peking, mellynél sem nagyobb, sem népesebb város nintsen e' világon) mivel annak hosszúsága, északról délre 425, szélessége 270 mérföldre terjed ki. Annak kerületében 180 nagy, 240 középszerű, és 2357 apró városok vannak, mellyek mind négy szegletü formában, és rendesen vannak építetve, a' Csász. udvari tiszteknek és tselédeknek lak helyeiket ide nem számolván. Ennek a' birodalomnak uralkodó Fejedelme semmi főrvény alá nints vettve, a' ki a' nagy Tatar Országnak egy nagy részét is bírja — A' Chinai Birodalom lakosinak vallása három szektákra osztatik; a' tudós emberek egy fő valóságottisztel, a' nemesek és a' kösség egy jó, és gonosz léleknek áldoznak, a' harmadik szakaszbéliek, a' kik Bonzeneknek neveztetnek, olly bálványimádók, a' kik reggel és este az ő bálványaik előtt térdre esnek, és nekéik valamit áldoznak.

A' magok országában nagyon kereskednek, az országon kívül pedig Japoniáig, Bataviáig, és Sinaig ki terjed az ő kereskedések. Azoknak az Európai kereskedőknek, a' kik ezen Birodalomból, kiváltkepen porcellánt, selyem materiákat,

's több e' féleket hordanak, az esztendőnek csak némelly meg határozott részében mehetnek Canton városa kikötőhelyében, és ezeknek leg hasznosabb kereskedések az arannyal való kereskedésben áll, melly ottan portékának tartatik —

Néhány esztendővel ennekelőtte a' R. Katolikus Papok igyekeztek a' Keresztény Vallást a' Chinai birodalomban általplántálni, és sok Jésuiták és Dominikánusok küldettek oda, a' kik sok viszontagságaik után, 1692-dik esztendőben olly szerentsések voltak, hogy a' Chinai Császár előtt annak szabad folyását eszközölték. Végtere ezek a' két rendbeli papok abban meg nem egyezhetvén, mi módon keljen a' Chinabélieket meg téríteni, egymással öszve veszték, mivel a' Jésus Szerzetbeli papok azt a' meg terítettek meg engedték hogy ők Confutiusat és az ő megholt öseiket is tisztelhessek; a' Dominicánusok pedig azt bálványimádásnak tartották, a' melly tárgyról minekutánna sokáig vetelkedtek és a' R. Sz. Pápa eleibe vitték volna a' dolgot, a' Cardinalisoknak értelmek szerént, a' Jesuiták a' processusokat elvesztettek, a' Dominicánusok pedig megnyerték. Végtere a' Chinai Császár minden Keresztény Missionáriusokat a' maga birodalmából ki hajtott, azokat t. i. a' kik Confutitus ellen voltak.

Ez a' Confucius egy igen hires Filozofus volt Chinában, a' ki a' Kristus születése előtt 55 esztendővel született egy régi hires familiából, éles elméjére nézve már ifiu korában nagy betsületben tartott, Mandarinna, az az fő nemes emberré, és Státus miniferré tétetett, 's kinek kormányozásban való böltsességét mindenek tsúdálták, és ő a' maga példájával azt meg mütatta, melly boldog ország legyen az, a' mellynek fejedelme vagy maga, vagy minifterjei Filozofusok.

Ezen hasznos és meg tartásra méltó jegyzéseknek előre való botsátások után

azt is szükség meg tartani, hogy a' China-beliek igen babonások, és azt hiszik, hogy az ő dolgaikban egy láthatatlan valóságnak nagy bé folyása van. Ezen pártos zenebona idején az a' hír támadt, hogy abban a' szempillantásban, mellyben a' Császári armáda a' partosok hadi seregeivel által ellenben állottak volna, egy ember jelent volna meg a' felhőben, a' ki igen haragosan, és bőszzúfággal viselte magát, melly miatt a' pártosok vezére egyszeribe halva esett a' földre. Ez az égi valóság, a' mint ők mondták, olly személy volt, a' ki magát különös virtusaira nézve mások felett meg különböztette, halála után istenné tétetődött, és arra rendeltetett, hogy Hazájának veszedelme közt annak segedelmére lehessen. Ez a' szerentsés jelentés annyira meg rettentette a' pártosokat, hogy a' Császári seregek rajtak könnyen győzedelmet vettek.

Más részről azt állatja a' *Schang-Tong* tartománybeli pártosoknak a' fejek, hogy ez az ő vitézsége és jósága által meg különböztetett személy legyen, a' ki 1000 esztendővel ennélélőtte már életben volt, és hogy az ő lelke egyik testből a' másikba költözött legyen.

Ennek, a' Chinai birodalomban történt partosságnak okairól, különbkülömkéle értelemben vannak az ujságírók. Sokan azt állatják, hogy az az üstökös tsil-lag, melly 1811 dik esztendőben az ég karpitján láttatott, lett legyen az oka; mások úgy gondolkoznak, hogy az uralkodó Császárnak testvér ötsei vele meg nem elégedvén, hárman közülök magokat a' Chinai pártosokkal öszve kaptolták. Ez ugyan bizonytalan hír, de az bizonyos dolog, hogy a' Császár élete ellen sok féle próbát tettek, mint p. o. a' pipájába egy mester-séges tüzet rejtettek el, mellynek felgyuladása őtet bizonyosan meg fosztotta volna életétől, hanem épen abban a' szempillan-

tatban. mellyben ezt a' pipát a' Császárnak kellett volna adni, a' Fejedelemnek különös dolga lévén, a' pipát félre tette, és a' pipa meggyulladván a' füle mellett ment el a' nélkül, hogy neki leg kissebben is ártott volna; a' midőn ülőhelyéből fel ugorván azt az inafát, a' ki neki a' pipát nyujtotta, úgy meg ütötte, hogy egyszeribe halva esett a' földre.

Egy más alkalmatossággal egy herélt szolgálja, egy kaffé tsészében, a' mellyből t. i. a' Császár inni szokott, a' Császárnak mérget nyujtott, de mivel neki akkor az italhoz kedve nem volt, egy igen kedves inasának adta a' meg itatra, a' ki azon italban lévő mérget minden félelem nélkül meg iván, még azon estve meg holt. Mivel a' Császári palotabeli herélt emberek és az ő ötszei estek gyanúságba, a' herélt inasok közül 18 at meg öletett, és az ő ágyasi közül néhányan magokat meg ölték.

A' Császár a' vadászat kedvéért egynéhány napokra a' maga Tatár Országi falusi házába ment, a' honnan azon éjjel vissza kellett volna nékie menni, a' mellyen az ő Császári palotáját meg akarták a' pártosok támadni, de némelly környülállások által meg akadályoztatván, ottan egynéhány napokig tovább múlatott, 's a' nékie készített veszedelemtől meg menekedett. Nem ok nélkül állatják az ő hiv jobbagyi, hogy az ő élete az egeknek különös védelme által tartatott meg — Más messze látó és kinyílt szemü emberek abban az értelemben vannak, hogy a' Mandarinusoknak terhelő uralkodások, és azon országban uralkodó nagy szükség és éhség lett legyen azon támadásnak leg főbb oka. A' Chinai törvények magokban gondoltatván tsudálkozásra méltók, de ha a' közönséges éhség idején a' kegyetlen kormányozók által vegre hajtának, a' nép fel zendül, zugolódik, és mivel a' reája vetett adót meg nem fizetheti, a' maga kötelességéről el felejtkezik — Az el múlt esztendőben, több

Chinai tartományokban igen nagy éhség volt mivel a' Hoan h ó nevezetű folyóvíz, melly a' Tibetanumi hegyekben fakad ki, és Nant in mellett a' tengerbe omlik, a' maga valójából ki lépett a' síkságot beborította, és az egész tartományban a' riskása aratást öszve rontotta. Maga a' Császár egy parantsolatot adott ki a' szerentsétlen lakosokra nézve, hogy a' tehetősebbek rajtok segítsenek.

A' pártosoknak erejektől semmi bizonyos tudósítás ki nem adatott; de közönségesen azt beszélnek, hogy 200 esztendőtol fogva olly veszedelmes pártosság a' Chinai birodalomban nem volt mint ez, azonközben azt hiszik, hogy a' Császári hadi seregek rajtok győzedelmet fognak venni, a' kik a' hegyek közzé vonták magokat, a' honnan ha ki nem mehetnek, vagy ha más pártosok segítségekre nem mennek, éhen kell nékiek meg halni.

#### Norvegia Ország.

A' közelebb múlt papon egy két szóval azt ígértük vala a' M. Kuriban, hogy ennek az Orzágnak új constitutióját folytatni és el is végezni fogjuk; de mivel akkor azt végbe vinni nem lehetett, most ígérletünket be tellyesítjük. Akkor egykét sorban azt adtuk ki, hogy ezen Orzágnak minden törvényei a' nemzet nyelvén, a' király nevében, és azon ország petsétje alatt fognak ki adattatni.

A' Király sanctiója avagy meg erősítése, az Ország gyűllésének következendő végzéseire nem szükséges, t. i. azokra, a' mellyeket az ország gyűllése a' Constitutionnak meg határozása szerént el végez; a' mellyek által a' honnyi politia meg határoztatik, és a' mellyeket a' jelen lévő tagok a' nékiek adatott hatalom szerént vagy be vesznek, vagy meg vetnek, a' mellyeket a' választóságban támadt villongásban a' Király vagy meg határoz vagy nem, vagy a' mellyben az idegeneket hazai jussal meg ajándékoz, vagy végtére azokat, mel-

lyeket az Ország gyűllésének 2-dik kamarája, t. i. a' Státustanátsosok, és mások projectumba vesznek — Az Ország gyűllése a'jtók kinyitva tartatnak, és annak aktái nyomtatás által esméretesekké tétetnek; hanemha a' voksoknak többsége által az ellenkező rész határoztatik meg — Az, a' ki a' parantsolatnak engedelmeskedik, és a' kinek ízélja az Ország gyűllése szabadságának és bátorságának meg zavartatása, úgy tartassék mint a' Hazának árulója.

Az Ország gyűllése egyik kamarájának az úgy nevezett Lagt hingnek tagjai az Ország fő törvényszékének tagjaival fogják azt meg határozni, mellyikben lehet az Előülő első személy — Az el vádoltatott személy az Ország törvénytevő tagjainak egy harmad részét meg vetheti a' nélkül, hogy annak okát adni tartozna, úgy mindazáltal hogy illyenkor a' törvényszékben 15 tagoknak kell jelen lenni — A' legfőbb törvényszék az utolsó esetben szententziat hoz és illyenkor csak egy Justitariusból és 6 alattvalóból áll a' törvényszék — A' leg felsőbb törvényszéknek végzése ellen senki panaszt nem tehet, sem pedig nem kívánhatja, hogy az ujobban meg vizsgál-tassék — A' Státusbéli hivataloknak viselésére egyedül olly Norvegiai polgárokat lehet választani, a' kik az evangelico lutherána vallást tartják, az ország Constitutionjára meg esküsznek, a' király hűségére a' hitet le teszik, a' kik Norvegiai nyelven beszélnek, ki vévén az Univeritásban és fő oskolákban lévő tanítókat, az orvosokat, és consulokat.

Egyedül a' maga nemzeti adósságáért tartozik a' Norvegiai Ország felelői; szükség hogy egy új közönséges polgári és főben járó dolgokról szolló törvénytevő könyv készítettessék, és hogy az, ha lehetséges lehet az első vagy leg későbbben, a' második Ország gyűllésében közönségessé tétetődjön — Senkit sem lehet meg szententziázni, hanem csak a' törvény szerént, sem meg

nem büntetni, hanem csak az ellene hozott törvény szerint — Senkit sem lehet leárestálni, hanem csak azokban az esetekben, a' mellyek a' törvény által hozattak, és senkit sem lehet büntetni, hanem csak a' törvény által hozott mód szerint — A' Státus kormányozása ellen való szabados beszédek és más hasonló tárgyakról való szóllások, kinekinek megengedtetnek — Az egész Országban szabadon lehet könyveket nyomtattatni; a' házi vizsgáltságoknak semmi helyek ne legyen, a' főben járó eseteken kívül — Az önként bankrotírozóknak sohol, és semmi esetben szabadság nem engedtetik — A' tulajdonosságot semmi esetben meg sérteni nem lehet; ha a' Státusnak házna azt kívánnya, hogy valaki a' maga ingó vagy ingatlan jószágát a' köz jóért fel áldozza, azt a' Státus kaszszájából tökéletesen ki kell elégiteni — A' papságnak és kegyes institutumoknak tőke penze és jövedelmei egyedül azoknak hasznára fordittassanak.

Minden Státus polgárjai közönségesen, 's egy formán és egy bevétetődött principumok szerint kötelesek hazájok mellett hadakozni, minden familiára avagy gazdagfágra való tekintet nélkül — Norvegia Országának különös bankója, penze, és pénzverő szabadsága legyen; jussa vagyon tulajdon vitorlákat tatan. Hogy ha tapasztaltatni fog, hogy az Ország Constitutziójának valamelly részét meg kell változtatni, ez iránt az Ország gyűllésének kell a' plánomot eleibe tenni, mindazáltal a' leg első rendes Ország gyűllését illeti azt le meghatározni, ha lehet é a' javasolt változások helyt adni vagy nem adni, és az illy javasolt változtatás a' Státus principumaival és alkotmányával soha sem ellenkezhetik; az illy változtatásban az Ország gyűllés két harmad részének meg kell egyezni — *Költ Christianiában Norvegia Ország fő városában, Nov. 4 dik napján 1814.*

### Afrika.

Ez a' Guineai tenger partján fekvő tartományt. i. *Siera Leona* igen nevezetessé lön az Európai kereskedésre nézve. Attól a' szempillantattól fogva, hogy Colombo Kristóf napnyugoti Indiát és Amerikát felfedették mióta Vasco de Gama új utat talált a' tengereken, és a' jó reménység foka is (promontorium bonae spei) esméretessé lön, az ólta az Európai coloniák; a' tengeren való bujdosást és kereskedést is feltaláltak. Leg első Európai Coloniák az új világban leg inkább a' Banyákra függesztettek figyelmetességeket, 's e' mellett a' keresztény vallás kiterjesztésére is; nevezetesen pedig a' Portugallusok igen megkönnyítették a' kereskedést. Csak hamar a' felfedezett új világnak bé plántálására elégtelen lévén, Európa kiváltképen arra való nézve, mivel nem szenvedhetven az újlevégőt, közzülök számofan megholtak. Ekkor a' Portugalliai kereskedők újabb coloniákat vittek Afrikának középső részéből, 's onnan sok fekete embereket hordtak napkeleti Indiába és Amerikába.

Ekkor kezdődött a' fekete emberekkel való kereskedés, úgymint egy két száz esztendővel ennek előtte. A' Portugallusokat ezen otsmány kereskedésben más Európai nemzetek is követték, és a' mint néhány Historicusok emlékezetben hagyták, 50 million feketéknél több embert fogdostak el Afrikában, és adtak el pénzen más nemzeteknek. Az illy boldogtalan embereket mint a' barmokat, és közönséges portékákat úgy árulták és adtak el, hajókra rakták, kinzoták, örökös ralságra vitték, és az Afrikai hatalmasabb szereztsenek is, mint a' barmot, úgy hajtották a' magok nemzetbeli embereket az Európai vásárookra.

Minekutánna az Amerikai Anglus Coloniák a' magok szabadságokat és másfajta való nem függéseket meg nyerték, a' fekete rab szolgakkal való kereskedést keményen meg tiltották, de Amerikának déli

tartományai, nevezetesen Maryland, Virginia, Karolina, és Georgia ezt az intézetet bé nem vették. Leg elsőben is 1788-dik esztendőben a' Chambridgei Universitásban tanító Filozofusok költtek fel ezen otsmány kereskedés ellen, és meg azon esztendőben a' Parlamentomnak egyplánomotadtak bé, a' melly szerént azt szükség volna eltörleui; de sem Adingtonnak, sem Wilberforcenek, sem Fox és Pitt Ministereknek ékesen szóllások elegendő nem lehetett az Angliai népnek, kiváltképen azoknak a' kereskedőknek fősvénységeket és balvélekedéseket meg győzni, a' kik abból az otsmány kereskedésből sok kintset gyűjtöttek magoknak. Ezek az itt említett nagy emberek, és több emberi érzékenységgel bíró Filozofusok végtére a' bal vélekedésen és a' fősvénységen diadalmat vettek, és azt eszközölték, hogy az Angliai Parlamentom azon emberiséget meg alacsonyító kereskedés módját eltöröltte.

*(A' többi következik)*

*Olasz Ország.*

A' Turini Zsurnalnak (Gazetta Piemontese) 27. Decemberi darabjában következő tárgyak találtnak: A' leg közelebb múlt szombaton, dél előtt 11. órakor, Marchese Caraglio, Marchese Marsanonak a' fiai, a' Fels. Szardíniai Királynak Victor Emmanuelnek Adjutánsa rendkívül való Kurir fővel ideérkezvén, a' Bétsi Congressus conferentiális protocollumának 12-dik Januáriusi valóságos copiáját ide hozta, a' melly szerént a' szövetséges Hatalmasságoknak meg hatalmazott Ministerjei azt végzették, hogy Genua városa és annak tartományai Szardínia Országgal összevaptassanak, hogy a' nevezett Fels. Király annak birtokába minden további halasztás nélkül üljön bé. Ez a' közönséges és első lépés is meg bizonyítja, melly nagy gondossággal kívánnyák a' Bétsi Congressusban lévő Fels. Monarkák Európának egyarányuságát fenn-

tartani, és hogy a' mi leg kedvesebb országio Fejedelmünk uj jobbágyai, az ő geographiai fekvésekre, terméseiknek különbségére, és országoknak természeti minemiségére nézve igen szerentsés időpontjat fognak érni.

A' Genuában volt Anglus hadi seregeknek fő kormányozója Generál John Dalrymple következő hirdetményt tétetett közönségesse Dec. 27-dik napján: Minekelötte Eő Excellentiája Lord William Bentinck e' folyó esztendő Aprilis 26. napján ezen városnak provisoria, az az, egy ideig tartó kormányát reám bizta volna, kötelességemnek tartom ennél fogva kijelenteni, hogy annak minden foglalatossága a' polgárságnak szerentséjére volt intézve. Mivel pedig a' Fels. N. Britanniai Reg. Hertzeg, a' ki a' Bétsi Congressusnak végzése szerént a' Génuai Státusoknak birtokát a' Fels. Szardíniai Királynak rendelte, és azt is elvégzette, hogy azok a' nevezett Congressus vége előtt által adattassanak; ennél fogva minden Génuai Státusbeli lakosoknak parantsolom, hogy a' most fennálló polgári és törvényes tisztviselőknak engedelmesskedjenek, mind addig, mig' Eő Szardíniai Felsége parantsolatját venni fogom. Egészlen megvagyok arról győződve, hogy az a' jó rend, és tennesség, mellyet én a' Génuai népben az ő közöttök való lételem alatt mindenkor tudáltam, csak egy szempillantatig sem fog megháborittatni, és azt is ígérhetem magannak ezen alkalmatossággal, hogy mind az által engedés aktáiban megerössitetett privilegiumok, mellyek legközelebb közönségesse fognak tétetni, mind az Eő Felsége atyai kormánya által az ő jövőendőben szerentséjek állandó fundameotomra tétődött. — Költ Genuában Dec. 27 ik napján 1814 ik esztendőben. — Alairta Dalrymple John Generál a' Génuai Státusokban Angluslevő hadi seregeknek vezére.

# Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 6.

A' Magyar Kurir 6-ik darabjához.

## B é t s.

A' béállott 1815-dik új esztendő legényesen kezdi magát viseini. Sokan nagy gondolkoztak, hogy fekete telünk fog lenni, és a' jövő nyáron sem kenyérünk, sem borunk nem leszen elegendő. Mi mindazáltal ellenkezőt reménylünk; ha igaz a' parasztnak az a' tapasztalása, hogy a' földindulás után bőv esztendő szokott következni, el nem tsüggedhetünk, mivel e' folyó holnap 17-dik napján Moorbán Tek. Fejér Vármegyében egy kevés földrendülés éreztetett, sőt itt Bétsben is hasonló türeményt tapasztaltak némelyek azon időpontjában. Tselekedgyék a' kegyelmes Eggek, hogy ezen sokszori tapasztaláson fündalt jóvendöléf mind az Austriai örökös birodalmakban, mint nemes Hazánkban bétellyesedjen. Itten olly nagy szükség és drágaság uralkodik, mellyhez hasonló sohasem volt, és miolta a' teben búsnak az ára két krajzárral felyebb emeltetett, nem csak az eleségnek hanem mindenféle áruportékának fel bágott az ára. A' kenyér, zsemlye, és liszt is meg drágult.

Hogy ez a' drágaság a' Congressus végződésével egy keveset alább fog szállani, remánylhetyük, mivel akkor 18 — 20 ezer emberrel kevesebb kenyér evő fog lenni Bétsben.

A' Fels. Saxoniai Király Fridrik August a' királynéval és királyi kis aszszonyával együtt minden órán ide váratik. Királyi méltóságához képest leendő elfo-

gadására Albert Lengyel királyi hertzeg Prágába eleibe utazott.

E' folyó holnap 21-dik napján dél előtt 10 órakor az idevaló fő templomban az ugy nevezett Sz. István templomában közönséges lelkekért való Sz. Mise fog néhai XVI. Lajos Frantzia és Navarrai királyért tartatni, ezt a' Sz. Misét maga a' Betsi Érsek, Gróf Hohenwart fogja mondani, mellyre minden idevaló Congressben jelen lévő Fejedelmek meg jelennek.

~~~~~

*E' világ hatodik része historiájának folytatása.*

Melly torkos, vagy nagy ehető emberek legyenek ennek a' világ 6-ik részének lakosi, a' következőkből ki fog tüzzeni. — Minekutána a' vadászok (az Indus vadászok) egy órával annak előtte elmentenek volna, Kapitány Levis is lóra ülven, a' ló farára, egy ludust vett fel, 's vele együtt az egész társaság el indúlt. Mikor szinte a' szoros passuson lovaglottak volna, egy lefőt sajditottak meg, a' sikon sebes futva feléjek menni. — Az Indusok vezére meg állapodott, és megijedni láttatott, az egész társaság is gyanuságba esett, Kapitány Levis pedig attól tartott, hogy ne talántán azoknak az ellensegeik arra fordultak volna. Azon fiatal ludus allig vehetett annyi lelekzetet, hogy egynéhány szot szolhatott volna, mellyre az egész tsuport szélljel szaladott, a' mennyire csak a' lo-

vai futhattak. Lewis Kapitány elbámúlván ezen a történeten, a tolyongásban velük együtt szaladni kéntelenített, és csak egy mértföldi futások után nagy meglepődésével vehette észre, hogy azon leső egyebet nem akart jelenteni, hanem hogy egy fejer vadász egy jávorszarvast lőtt legyen. Most minekutánna azon félelemből és szorultságból kimeneledett is, még is mindazonáltal érzette, hogy a lovaglásnak rázkodtatása nem hasznára esett, mert az ő háta megett ülő Indus attól tartván, hogy a közönséges vendégfélgben részes nem lehet, a lovat a futás közben minden lépésen korbátsolta; ezen okból a kapitány kurtán fogta a kantár szarát, 's azt parantsolta az Indusnak, hogy a lovat többé ne verje. Ezen Indusnak eszébe sem jutott a kapitánnyal szóba bocsátkozni; hanem leugrott a lóról, és a legnagyobb erőlködéssel egy Anglus mértföldre futott. Lewis kapitány azonban lassan nyargalt, és azokra távolról figyelmeztet. Minekutánna arra a helyre érkezett volna, a hol Dréwyer nevű vadász azon állatnak bélit kivetette vala, minden rendtartás nélkül lovaikról leszállottak, és mint az éhező kutyák néki estenek, és a mit valamellyik kaphatott belőle, azt mindjárt meg emésztette; némelyek máját, némelyek vesét, 's ez által nekünk legnagyobb undorodást okoztak. Egyik közzülök, a kinek kezébe mintegy kilentz lábni hosszúságú bél akadt vala, annak egy végét rágta, míg a másik végén a bélit kifelé nyomogatta. Le-

hetetlen volt ezeket a nyomorult embereket a béleket, és hulladékokat le nyelni, a vért a szájokból kitorsogni látni, a nélkül a szánakodás nélkül, hogy a vad embernek állapotja, az oktalan állatnak állapotjához olly nagyon közelit. Azonban jól lehet nagy éhségtől kinoztattak, és azt könnyen is meg teheték volna, még sem gondolkodtak arról, hogy az egész jávorszarvast elfoglalták, 's magokévá tették volna, hanem meglepődtek avval, a mit a vadász félre vetett vala. A Kapitány megnyuzatta az állatot, és csak egy negyed részt tartván meg magának, a többit az Indiai főbb embereknek adta a végett, hogy azt a magok vad embereinek osztogassák ki, a kik azt minden előre való elkészítés nélkül fel is falták. Azután tovább mentek a tengeri öböl féle, a hol egynéhány fenyőfa állott, hogy abból tüzet rakjanak. Ott azon vadászunkra találtak, a ki már a második jávorszarvast is le lőtte vala. Itt megint annak a bélit kivédtek; 's meg is kapták csak nem az egész állatot, a mellyet egészen, még a körmének puhább részét is megemésztették. Minekutánna a tűz meggyűllott volna, Lewis Kapitány fölöstökömölt. A vadászok a harmadik jávorszarvast el hozták, mellynek a Kapitány megint csak harmad részét tartotta meg magának 's a többit az Indusoknak adta által, a kik már most jóllakván jó kedvűek voltak.

(Folytatása mászszor.)

D. D. S.

Jan. 18-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 281 5/6 tot Váltó-  
 tzedulában. Egy Cs. aranyért 13 fontot 4 krt.